

Dr. Nagy Olga*: A károkozói pótdíjjal kapcsolatos jogviták

A biztosítók a kgfb szerződéseikre meghirdetett díjtarifájukban a károkozásokat pótdíjjal is „büntethetik” a bonus-malus besorolás alkalmazása mellett. Bár ez a magyar fogyasztók széles körét érinti, részleteit mégis sokan nem ismerik. A pótdíjként alkalmazott díjkorrekció ugyanis a bonus-malus besorolás során alkalmazott feltételektől eltérő kártörténeti adatokat, időszakokat is figyelembe vehet, így olyankor is befolyásolhatja a biztosítás díját, amikor a bonus-malus besorolás nem változik. Az MNB fellépésére a biztosítók megkezdték a károkozói pótdíj mértékének csökkentését.

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) keretein belül működő Pénzügyi Békéltető Testület (PBT) előtt is előfordulnak károkozói pótdíj alkalmazásával kapcsolatos pénzügyi fogyasztói jogviták. Ezekben a fogyasztók a pótdíj mértékét, a figyelembe vett időszak hosszát, vagy azt kifogásolják, hogy a biztosítónak a kárt megtérítették, így a bonus-malus besorolásuk nem változik, a károkozói pótdíj miatt a biztosítási díjuk mégis jelentősen növekszik.

A PBT előtti egyik lezajlott eljárásban a kérelmező például kifogásolta, hogy az alkusz által kalkulált kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási (kgfb) díjhoz képest a biztosító egy öt évvel ezelőtt kifizetett kárra hivatkozva többszörösére emelte felelősségbiztosítása díját. A kérelmező az előző biztosítási időszakban nem okozott kárt. Ezt beírta az ajánlati dokumentációba is, a biztosító azonban az előzményi káradatok lekérdezése után a kockázatviselés kezdetére visszamenőleges hatállyal mégis megemelte a kgfb díjat.

A meghirdetett díjtarifában foglalt károkozói pótdíjra vonatkozó rendelkezései alapján a biztosító ezt megtehetette. Szerint a kérelmező tévesen adta meg az előzménykárokra vonatkozó adatokat, az ajánlaton ez alapján számolták az alacsonyabb biztosítási díjat, majd a biztosító - az előző öt évben kifizetett károkat figyelembe véve - azt jogszerűen módosította.

A PBT eljárásában a biztosító és az ügyfél végül egyezséget kötött, közös megegyezéssel megszüntették a kérelemmel érintett szerződést. A megszüntetés időpontját követő időszakra befizetett biztosítási díjat a biztosító visszafizette a kérelmező részére. A fogyasztó így azután a piacon kedvezőbb díjú ajánlatot tudott keresni.

Egy másik békéltetési ügyben a kérelmező azt kifogásolta, hogy kgfb szerződése terhére a biztosító kártérítést fizetett, amit az ügyfél a biztosító felhívására 45 napon belül visszafizetett azért, hogy bonusbesorolása ne változzon hátrányosan. Ennek ellenére a következő biztosítási időszakra a biztosító jelentősen megemelte a „kötelező” díját. Ezt panaszban kifogásolta az ügyfél, mire a biztosító tájékoztatta, hogy bonusfokozatát visszaállította, azonban a káreseményre tekintettel - függetlenül a kárösszeg megtérítésétől – pótdíjat alkalmazott.

Ezt ebben az esetben is megtehetette saját díjtarifa rendelkezéseinek megfelelően a díj következő biztosítási időszakra történő kiszámításánál. A PBT eljárásában a felek – az első ügghöz hasonlóan – viszont egyezséget kötöttek: az érintett szerződést közös megegyezéssel megszüntették, a kérelmező ez esetben is kedvezőbb díjú biztosítást kereshetett.

A példaként hozott ügyekben tehát a biztosítók a kérelmezők szerződésének díját a meghirdetett, a biztosítási időszak, illetve tartam kezdő napján alkalmazandó díjtarifájuk alapján alakították ki, amelynek szabályaitól – jogszabályi tilalom miatt -utólag nem térhetek el. Fontos tehát, hogy kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás kötésekor a fogyasztók a biztosítójuk díjtarifájának a károkozó pótdíjra vonatkozó rendelkezéseivel is tisztában legyenek.

A károkozó pótdíj mértékében az elmúlt években jelentős eltérés volt az egyes biztosítóknál: az alapidíjra vetítve 10 %-tól akár 400 %-ig is terjedtek, a kárkifizetés szempontjából figyelembe vett időszak hossza pedig akár a 7 évet is elérheti.

Az MNB 2020-ban a biztosítóknak szóló vezetői körlevelében rögzítette, hogy nem tartja jó gyakorlatnak a károkozó pótdíj túlzott, akár az alapidíj többszörösét (két-háromszorosát) is kitevő, ezért nagy valószínűséggel a kárstatisztikától elszakadó mértékű alkalmazását. Ez ugyanis a teljes kockázatalapú díjkalkulációt felülírhatja, illetve végső soron a bonus-malus rendszer kiüresedéséhez vezethet. A károkozó pótdíj alkalmazásának jogszabályi lehetősége ugyan 2021-ben is megmaradt, a biztosítók éltek is vele, azonban a piac a károkozó pótdíjak szabályozását tekintve kiegyensúlyozottabb lett.

A kgfb szerződés megkötése előtt, illetve biztosítóváltásnál a fogyasztóknak tehát érdemes tüzetesen tanulmányozni a biztosítók kínálatát. Ezeket nemcsak a biztosítók által megállapított alapidíjak, hanem a díj meghatározásánál alkalmazható valamennyi korrekciós tényező, így a károkozó pótdíjra vonatkozó rendelkezések alapján is célszerű összehasonlítani, és így kiválasztani a legkedvezőbb ajánlatot.

* A szerző a Magyar Nemzeti Bank mellett működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja

„Szerkesztett formában megjelent az Origo.hu portálon 2022. január 5-én.”